

cům eventuelní otázky ve směru zločinu dle Šu 197 (Šu 170) tr. zák., nebylo zákonného podkladu. Neboť, nehledě k tomu, že dle společenské smlouvy byl Otto Z. pouhým tichým společníkem, tedy věřitelem Jiřího S-a, šlo by i za předpokladu, že stěžovatel byl společníkem po případě spoluvlastníkem zásob skla ku jedné šestině, ohledně ostatních podílů o majetek vůči obžalovanému cizí (k budovám nepřináleželo mu vůbec spoluvlastnictví), takže otázka dle Šu 166 tr. zák. odpovídala stavu věci i zákonu. Otázka ve smyslu Šu 170 tr. zák. nemohla býti vůbec dána, poněvadž ustanovení toto předpokládá, že pachatel zapálil jen svůj majetek a že při tom majetek cizí nebyl ohrožen, kterýchžto předpokladů tu očividně není. Naproti tomu přisvědčiti dlužno stížnosti, že, byl-li výsledek průvodními napovězen úmysl stěžovatelův, předstíraným požárem zjednatí sobě a snad i společníkům pojištění od pojišťovny, měla se dáti porotcům také otázka na zločin podvodu, nikoliv však jako otázka eventuální, nýbrž jako otázka hlavní, souběžná s hlavní otázkou dle Šu 166 tr. zák., ježto by tu šlo o souběh obou těchto zločinů. Za tohoto stavu věci nemůže býti řeči o porušení předpisu Šu 320 tr. ř. a tudíž o zmatečnosti dle čís. 6 Šu 344 tr. ř.

Čís. 1723.

Pochybnosti ve smyslu Šu 134 tr. ř. vzcházejí, vyskytují-li se poukazy na to, že pachatel není s to rozpoznati bezprávnost trestného jednání, nebo řídití svou vůli podle správného rozpoznání.

Jednočinný souběh zločinů dle §§ 134 a 81 tr. zák.

Pojem »nepřátelského úmyslu« dle Šu 140 tr. zák. předpokládá úmysl směřující proti neporušenosti těla a není naplněn úmyslem směřujícím ku zneklidnění duševního stavu.

Ve výsledcích předběžného řízení lze tvrzení po rozumu §§ 319, 320 tr. ř. shledati výhradně tehdy, pakliže byly při hlavním přelíčení předvedeny a nebyly změněny.

Pouhé vytáhnutí a držení revolveru s uzavřenou pojistkou při tancování nespadá pod nedbalé jednání dle Šu 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 12. září 1924, Zm II 193/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Mor. Ostravě ze dne 26. února 1924, pokud jím stěžovatel uznán byl vinným zločinem vraždy úkladné podle §§ 134 a 135 čís. 1 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů.

Zmatečná stížnost prohlašuje výslovně, že napadá rozsudek prvě stolice pouze potud, pokud byl stěžovatel uznán vinným zločinem §§ 134, 135 čís. 1. tr. zák.; povšechnost konečného návrhu na zrušení rozsudku je tedy zřejmě nezamýšlená a toliko následkem nepřesné jeho úpravy. Návrhy stížnosti, by stěžovatelova matka byla opětně jako svědkyně slyšena, jakož i, by řízení bylo doplněno ve směrech, v tomto návrhu naznačených, musí zůstatí nepovšimnuty; v řízení zrušovacím,

jež se omezuje na přezkoumání řízení a rozsudku první stolice, není místa pro přednes nových skutečností a nových průvodů. Jinak uplatňuje stížnost důvody zmatečnosti dle čí. 5 a čí. 6 Šu 344 tr. ř., avšak bezdůvodně. Obhájce navrhl při hlavním přelíčení ve směrech, onou výt-
kou dotčených: 1. aby byl ještě jednou prozkoumán duševní stav obža-
lovaného a aby byli slyšení znalci - lékaři o tom, jak působí stav pod-
napilosti na páchání trestných činů, aby podali, an obžalovaný tvrdí, že
vypil před tím 1 litr lihovin, posudek o tom, zda následkem požití většího
množství alkoholu, stálého rozčilení ze strachu před zatčením a násled-
kem srdeční vady nejednal stěžovatel ve stavu pathologickém, 2. aby
byl předvolán komediant L., který obžalovaného u svého vozu viděl,
3. aby byl vyslechnut vyšetřující soudce ohledně škrťů v protokole ze
dne 14. února 1923, neboť obžalovaný tvrdí, že ničeho neopravoval,
4. aby byl zavolán Dr. Ludvík V. a slyšen o tom, zda byl obžalovaný
skopán a sbit, takže se ani podepsati nemohl, a následkem pobití a tý-
rání nebyl si vědom toho, co udává v protokole. Návrhy byly porotním
soudním dvorem zamítnuty právem. Dle Šu 134 tr. ř. má se zavést vy-
šetření duševního stavu a stavu mysli obviněného, vzházejí-li pochyb-
nosti o tom, zda jest obviněný při zdravém rozumu či stížen duševní
poruchou, takže by se mu skutek nemohl přičítati. K takovým pochyb-
nostem nevede, nýbrž spíše by je mohla odstraniti okolnost, že duševní
stav stěžovatelův byl již dříve v jiné trestní věci lékaři prozkoumán a
že tehdy dopadl rozsudek lékařů záporně, ba lékaři zjistili, že stěžovatel
předstíral záchvaty, jež tehdy ze začátku vzbuzovaly pochybnosti o jeho
příčetnosti. Ovšem dlužno připustiti možnost, že se stav stěžovatelův
v době po onom rozsudku zhoršil. Okolnosti, stížností zdůrazňované,
že stěžovatelův otec byl souchotinářem a pijákem, že stěžovatel one-
mocněl jako šestileté dítě spálou a že se u něho vyskytla srdeční vada,
pro niž byl z vojenské služby propuštěn, mohly ovšem býti příčinou
slabší tělesné soustavy stěžovatele, u něhož se pak na tomto podkladě
spíše, než u osob tělesně zúplna zdravých a dědičně nezatížených, mohly
vlivem dalších, návrhem tvrzených okolností, za jakých žil stěžovatel po
útěku z robotárny — nedostatek řádného, stálého příbytku, snad i řádné
výživy, neustálý neklid pro strach před zatčením a nemírné pití alko-
holických nápojů — vyvinouti poruchy nervové soustavy a snad i poruchy
duševní. Avšak pouhá možnost, že duševní porucha mohla u stěžovatele
nastati spíše, než u jiných lidí, sama o sobě ještě nezavdává příčiny
k pochybnostem, zda je stěžovatel při zdravém rozumu. Takové pochyb-
nosti vzházejí jen, vyskytují-li se poukazy na to, že obviněný není s to,
rozpoznati bezprávnost trestného jednání, nebo není s to, řídití svou vůli
podle správného rozpoznání. Takových poukazů tu není. Tvrzení stíž-
nosti, že bylo od onoho onemocnění na stěžovateli pozorovati, že se
při nejmenší příležitosti lehce rozčiluje, že jest člověkem lehce dráždi-
vým, který z nepatrných příčin ztrácí vládu nad sebou, nemá ve spisech
opory; zejména nebyly okolnosti, obhájcem bez opory ve zodpovídání se
stěžovatelově uplatňované, že stěžovatel chodil v noci po světnici jako
náměsíční, trpěl bolením hlavy a není normálním, dosvědčeny, jelikož
matka stěžovatelova odepřela svědectví. Stěžovatel sám ani nejmenší
zmínkou nepoukazoval k tomu, že není duševně zdrav. Naopak celý
způsob jeho hájení se a i ostatní výsledky hlavního přelíčení, obzvláště,

jak se choval po spáchání vraždy dle seznání manželů Arnošta i Barbory P-ových a jak vylíčil útok na četníka svědku Josefu F-ovi — nasvědčují tomu, že si byl stěžovatel vědom protiprávnosti jak krádeží, tak i použití zbraně proti četníkovi a že se ku všem trestným činům rozhodl ze svobodné vůle, by uskutečnil záměry, které svými činy sledoval, obzvláště, pokud jde o četníka, záměr, zmařiti své zatčení. A svědek Martin O. výslovně potvrdil, že abnormálnosti na stěžovateli nezpozoroval. Výsledky hlavního přeličení a ostatního řízení prvé stolice neobsahují tudíž ani nejmenšího poukazu, který by vzbuzoval pochybnosti o tom, zda stěžovatel jest při zdravém rozumu, či zda je trvale nebo střídavě stížen duševní poruchou, takže by bylo nutno neb alespoň účelno, vyšetřiti jeho duševní stav za účelem posouzení, zda není tu snad vyvíjejícího důvodu §u 2 písm. a) nebo §u 2 písm. b) tr. zák.

S hlediska čís. 6 §u 344 tr. ř. vytýká stížnost, že porotní soudní dvůr, zamítnuv návrhy obhájcovy, neprávem (porušením předpisů §§u 319, 320 tr. ř.), nedal porotcům 1. otázku eventuální ve smyslu §u 81 tr. zák. ve spojení s §em 335 tr. zák., 2. otázky dodatkové ve smyslu §u 2 písm. b), c) tr. zák. Ani tyto výtky neobstojí. Dáti otázku na zločin §u 81 tr. zák. odmítl porotní soudní dvůr z důvodu, že nebyla ve smyslu tohoto §u podána obžaloba. Lze ponechat stranou, zda protiprávní záměr obžalovaného, by použitím střelné zbraně nebo výhrůžkou zbraní zmařil služební úkon četníka, jež výstřely usmrtil, mohl či nemohl býti přičítán, aniž tím byla rušena totožnost skutku, jež obžaloba stíhala toliko s hlediska protiprávního úmyslu, směřujícího k usmrcení četníka. Neboť šlo by, kdyby se skutek, jež obžaloba stíhala pouze jako poškození právního statku života lidského, přičítal obžalovanému i jako poškození právního statku nerušitelnosti úkonů veřejného úřadu (veřejné služby), o jednočinný souběh zločinů §§u 134 a 81 tr. zák. Odpověď na otázky, znějící na tento zločin, nebyla by nikterak závislou na způsobu, jakým zodpoví porotci otázku, znějící na zločin onen. Proto mohla by otázka ve smyslu §u 81 tr. zák. býti dána výhradně jako další otázka hlavní, nikoliv jako otázka eventuální pro případ záporné odpovědi k prvé otázce hlavní. Z další hlavní otázky bylo by však obžalovanému hrozilo nebezpečí, že bude vedle zločinu vraždy uznán vinným též zločinem dle §u 81 tr. zák. Pominutí otázky ve smyslu §u 81 tr. zák. bylo ve prospěch obžalovaného a tento nemůže domnělé porušení formy uplatnění z důvodu předposledního odstavce §u 344 tr. ř. S důvodem, z jakého porotní soudní dvůr odmítl návrh, aby byla dána otázka eventuální ve smyslu §u 335 tr. zák., ovšem souhlasiti nelze. Odůvodňování vztahuje se zřejmě k udání obžalovaného, že vytáhl browning za tím účelem, by strážmistra zastrašil. Nehledě k tomu, že obžalovaný tohoto tvrzení při hlavním přeličení neopakoval, nýbrž naopak tvrdil, že ani neví, že revolver vytáhl, že neměl v úmyslu ani usmrtiti strážmistra a že důkladně věc vysvětliti nemůže, předpokládá pojem nepřátelského úmyslu (§ 140 tr. zák.), úmysl směřující proti neporušenosti těla, a není naplněn úmyslem, směřujícím ku zneklidňování duševního stavu. Ono tvrzení nepoukazovalo tudíž, jak asi porotní soudní dvůr omylem za to měl, ke skutkové podstatě zločinu zabítí, jež byla předmětem II. eventuální otázky. Avšak přes to ona otázka právem dána nebyla, jakž rovněž právem nebyly dány shora zmíněné otázky dodat-

kové. Předpokladem otázek bylo, že byl tvrzen stav §u 2 písm. b) a §u 2 písm. c) tr. zák. a že byly tvrzeny okolnosti, podle nichž, předpokládajíc jejich pravdivost, skutek obžalovaného spadal by pod ustanovení §u 335 tr. zák. Nezáleží arciť na tom, zda byly stavy a okolnosti tvrzeny obžalobcem, či výpovědi obžalovaného, svědka či znalce či obsahem přečtené listiny, a nezáleží také na tom, zda bylo tvrzení podporováno jinými výsledky průvodního řízení a zdálo se býti věrohodným čili nic. Avšak nezbytným předpokladem jest, by stav a okolnosti byly tvrzeny při hlavním přelíčení. Ve výsledcích předběžného řízení lze tvrzení po rozumu §§u 319, 320 tr. ř. shledati jen tehdy, byly-li při hlavním přelíčení předvedeny a nezměnila-li osoba, jejíž projevy jsou takovým výsledkem reprodukovány, při hlavním přelíčení těchto projevů. Poukazoval tedy obžalovaný při výslechu za přeběžného řízení k stavům neb okolnostem, jež přicházejí s hlediska §§u 319, 320 tr. ř. v úvahu, sluší to za tvrzení po rozumu těchto §§u považovati toliko tehdy, když dotyčná část konstitutu byla při hlavním přelíčení čtena a když obžalovaný výslovně prohlásil, že na tomto tvrzení trvá, neb alespoň, nehájil se při hlavním přelíčení způsobem, který nelze uvést v soulad s dřívějším jeho tvrzením, takže toto jest v skutku jím odvoláno. Vzhledem na doplněk protokolu o hlavním přelíčení přichází ve směrech, o které jde, z různých výpovědí obžalovaného v úvahu toliko to, co zaznamenáno jest v protokolech z 14. a 15. února a 15. září 1923. Že ani výpovědi obžalovaného, ani ostatními výsledky hlavního přelíčení nebylo tvrzeno, ba ani napovězeno, že obžalovaný není při zdravém rozumu a že spáchal skutek při střídavém pominutí mysli v době, pokud trvalo, bylo již shora dovozeno. Předpoklady pro otázku na vyvíňující důvod §u 2 písm. b) tr. zák. nebyly tedy dány. Ani dalším vyvíňujícím důvodem §u 2 písm. c) tr. zák. obžalovaný při hlavním přelíčení se nehájil, udáváje toliko, že tehdy vypil asi půl litru likéru a podpil se, po případě že byl podnapilým a rozčileným. K pouhé napilosti a nikoliv opilosti, vystupňované až do stavu bezvědomí, poukazovaly také dřívější jeho výpovědi. K stavu bezvědomí nepoukazuje ani pozdější jeho výpověď. Líčíť i tu ve shodě s výsledky ostatního šetření, že chodil, jsa dosti silně opilý, po Frýdlantě a přišel konečně k nějakým komediantským vozům, že k němu přistoupil strážník a tázal se ho, kým jest, že mu ukázal ukradené dokumenty P-ovy, že strážmistr ho vyzval, by šel s ním, a že pak přišel k P-ým. Udává-li současně, že se pro opilost nepamatuje, co se v mezidobí stalo, nelze v udánlivém selhání paměti shledati tvrzení, že si v době, jež prý vypadla z jeho paměti, nebyl vědom toho, co činí, to tím méně, že se ani při hlavním přelíčení nehájil stavem úplného opilství. Ani v ostatních výsledcích hlavního přelíčení není nejmenšího poukazu na stav, o který jde. Nebylo tedy zde ani předpokladů pro otázku ve smyslu §u 2 písm. c) tr. zák.

Svědků při skutku nebylo. Znalecký posudek o výsledcích pitvy zavražděného neobsahuje poukazů na to, že četníkova smrt nastala pouhou nedbalostí obžalovaného. Positivním tvrzením okolností, dle nichž byl by obžalovaný jednal toliko nedbale, není — jak stížnost mylně se domnívá — pouhé, naprosto negativní tvrzení obžalovaného, že neví jakým způsobem se stalo, že rány vyšly. Z výpovědi obžalovaného mohla by s hlediska, zda obžalovaný přivodil smrt četníkovu jen

nedbale, nikoliv úmyslně, přijíti v úvahu toliko seznání, že vzal, když strážmistr odmykal, z levé kapsy kabátu — aby strážmistra zastrašil — browning, o němž věděl, že jest nabit, ale pojistka byla zavřena, že byv strážmistrem chycen za prsa, svalil se na zem, drže browning v levé ruce před sebou a strážmistr padl na něho, že tlačil na browning, ježto strážmistr tlačil na něho, že nemůže udati, kolikrát rána vyšla, že strážmistr ležel na browningu, že se nedovede upamatovati, ve kterém okamžiku tlačil na kohoutek, že pádem strážmistrovým a tím třením, když leželi a snad se potýkali, musela se pojistka otevřít sama a tímto způsobem musely vyjít rány, že držel celý čas prst na kohoutku a strážmistr nese vinu sám, když více ran vyšlo. Avšak při hlavním přeličení prohlásil obžalovaný, po čtení zmíněné své výpovědi, že věc důkladně vysvětliti nemůže. Jelikož se před čtením oné výpovědi hájil toliko větami, že nemůže říci, ve kterém okamžiku střelil, že podle všeho strážmistra střelil, že v rozčilení musel vytáhnouti revolver, ale neví, zda-li střelil, odvolal zmíněnou poznámkou přečtená tvrzení dřívější, nesetrvává na nich, takže nepřicházela v úvahu, jako tvrzení po rozumu Šu 320 tr. ř. a nemohla býti podkladem eventuální otázky. Nehledě ani k tomu, že v pouhém vytáhnutí a držení browningu, o němž pachatel ví, že pojistka je zavřena, třeba že při tahanici — nelze shledati neopatrné (nedbalé) jednání rázu Šu 335 tr. zák., jelikož pachatel, byť měl prst na kohoutku, nemůže předpokládati, že se pojistka uvolní. Právnem nebyla proto dána ani otázka na přečin Šu 335 tr. zák. pro nedostatek tvrzení okolností, k této skutkové podstatě poukazujících.

Čís. 1724.

Neschopným k placení jest dlužník, jenž není s to, by veškeré své věřitele úplně uspokojil v době, přiměřené pravidlům řádného provozu dotyčného podniku.

Váznutím platů jest stav, v němž jest dlužníkovi, poněvadž nemá plaťidel pohotově, toliko přechodně nemožno, by dostál všem svým závazkům.

Pokud jest považovati za přiměřenou dobu k uspokojení věřitelů.

Za předpokladů Šu 486 čís. 2 tr. zák. nesmí dlužník konati ani takové splátky a dělati takové nové dluhy, jež náležejí jinak k obyčejnému provozování obchodu.

(Rozh. ze dne 16. září 1924, Zm I 453/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 13. května 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem úpadku podle Šu 486 čís. 2 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze upřítí důvodnosti, pokud uplatňuje zmateční důvod čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. námitkou, že se napadený rozsudek řídí nesprávným výkladem pojmu neschopnosti k placení. Z rozhod-